

CORONA 2020: Brug af værnemidler i Gribskov Kommune¹

Vejledningen vedrører

Plejesituationer hvor borger

- IKKE er smittet med COVID-19
- IKKE har symptomer på COVID-19
- IKKE har anden smitsom sygdom eller symptomer herpå

Ledere og medarbejdere – fælles holdning:

Ensartet brug af værnemidler signalerer professionalisme og skaber tryghed

Vi ønsker, at borgerne oplever, at alt plejepersonalet anvender værnemidler på en ensartet måde. I modsat fald er der stor risiko for, at borgerne vurderer, at nogle medarbejdere ikke har en professionel tilgang til plejen. Det kan skabe utryghed.

Generelt

Nedenstående anbefalinger er udarbejdet med afsæt i anbefalinger fra Statens Seruminstitut og Sundhedsstyrelsen². De kriterier, der ligger til grund for vores lokale og konkrete anbefalinger, er derfor helt overvejende:

- *Tid*: Tager det mere eller mindre end 15 minutter, at udføre proceduren
- *Afstand til borger*: Kræver proceduren, at medarbejder opholder sig inden for en radius på 1-2 meter³
- Er der tale om "ansigt-til-ansigt-kontakt"
- *Risiko for stænk og sprøjt fra øvre luftveje*

I Gribskov Kommune anbefaler vi brug af personligt visir, når vurderingen er, at der er behov for at beskytte ansigtet. Visiret rengøres efter brug og kan herefter genbruges.

Når man tager visiret af og på, skal man have rene hænder.

Flergangsvisirer rengøres med vand og sæbe/rengøringssserviet (eks. WetWipe Universal) og desinficeres efter brug. Hvis det udelukkende er én person, der bruger visiret, rengøres visiret med vand og sæbe/rengøringssserviet efter hver brug ud over vagten. Ved vaktens afslutning suppleres rengøringen med desinfektion.

¹ Vejledningen er udarbejdet af Lotte Danielsen Gille, sygeplejefaglig leder, PlejeGribskov; Birgitta Warnke, udviklingssygeplejerske, Gribskov Kommunale Sygepleje; Agnethe Søgaard, teamleder Gribskov Kommunale Hjemmepleje; Lene Steensen, leder af Skovsminde Plejecenter; Marianne Alomaine, sygeplejefaglig leder, Skovsminde Plejecenter; og Gitte Widmer, sundhedsfaglig konsulent Center for Social og Sundhed

² <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2020/Corona/Genaabning/Hjemmepleje/Vejledning-om-forebyggelse-af-smitte-med-COVID-19-i-hjemmeplejen.ashx?la=da&hash=20E63E0ADC85F1583A3C519578187065F8DB4573>
<https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2020/Corona/Haandtering-af-COVID-19/Haandtering-af-COVID-19---Retningslinjer-for-brug-af-vaernemidler-mv.ashx?la=da&hash=24EE0B3567A766DD8B7109D83319D918ADF25960>

³ 1-2 meter skal i hele dokumentet forstås således:

Generelt: 1 m.

For borgere og medarbejdere i øget risiko, herunder beboere på plejecentre: 2 m

Som det ses af anbefalingerne herunder, vil brug af visir primært være nødvendig i plejen af borgere med et meget lavt funktionsniveau og hvor behovet for fysisk støtte og hjælp er omfattende.

Sikring af fælles fodslag

Den enkelte leder har et stort ansvar for at sikre implementering af de her angivne retningslinjer. Dette sker ved, at alle er orienteret om retningslinjerne. I de konkrete situationer, der er beskrevet herunder, er det også angivet, hvilke overvejelser, der ligger grund for den givne anbefaling. Disse begrundelser kan med fordel italesættes i forbindelse med implementering. Dette for at skabe forståelse for anbefalingen og dermed tryghed i anvendelsen.

Plads til tvivl

Det er overordentligt vigtigt at give plads til, at medarbejdere, der er utrygge og gerne ville bruge værnemidler i flere situationer end de, der er angivet her, får mulighed for at drøfte deres bekymringer og føler sig mødt af deres ledelse. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at implementeringen sker i tæt samarbejde med AMR og evt. TR.

Grundlæggende regler og forudsætninger for brug af anbefaling:

- Håndhygiejne udføres jf. generelle anbefalinger
- Forklæder og handsker anvendes jf. generelle anbefalinger
- Øvrige tiltag til reduktion af smitterisiko respekteres:
 - Der holdes afstand på 1-2 m, hvor det er muligt
 - Procedurer, der kræver tæt kontakt (inden for 1-2 m), udføres så vidt muligt med siden til borgers ansigt, eller med front mod borgers ryg
 - Generel opmærksomhed på, at minimere den tid, hvor tæt kontakt er nødvendig
 - Borger og plejepersonale samtaler så vidt muligt ikke, mens evt. kontakt pågår; ud over ved host og nys er det, når vi taler, at vi risikerer at udsætte hinanden for dråbesmitte
- Tid til information af borger i plejesituationer og før den konkrete procedure påbegyndes:
 - *"For at mindske risikoen for at vi smitter hinanden,*
 - *holder jeg afstand"*
 - *vender jeg siden til / står bag ved dig, mens jeg ..."*
 - *skal vi begge undlade at tale, mens jeg er tæt på dig"*
- Evt. nyt personale, elever og studerende gives mulighed for at drøfte den procedure, der kræver tæt kontakt før og efter udførelse. Ikke under udførelsen, medmindre situationen kræver det

Sundhedsstyrelsen siger:

Smitte sker via dråber fra luftvejene ved fx hoste/nys og fra forurenede overflader.

Korrekt håndhygiejne, rengøring og så vidt muligt holde 1-2 meters afstand er de vigtigste midler til at forebygge smitte ved håndtering af alle patienter/borgere.

Værnemidler, fx handsker og masker, er ikke i sig selv nok til at forebygge smitte. De skal bruges korrekt og i kombination med korrekt håndhygiejne, rengøring og afstand – ellers kan de give falsk tryghed og selv udgøre en smitterisiko.

Anbefalinger for brug af værnemidler i konkrete situationer

Hovedregel	Vanlige værnemidler ⁴ :	
	<ul style="list-style-type: none">○ Handsker anvendes for at beskytte hænderne mod forurening med blod, sekreter og ekskreter○ Forklæde anvendes for at forebygge forurening af arbejdsdragten og dermed kontaktsmitte; dvs. i tætte plejekontakter, eller hvor der er risiko for stænk eller forurening med blod, sekreter og ekskreter.	
	Vanlige værnemidler suppleres med visir:	
	<ul style="list-style-type: none">○ Når opgaven tager mere end 15 min OG kun kan udføres inden for en radius af 1-2 m.○ Længevarende eller hyppig "ansigt-til-ansigt-kontakt" kan ikke undgås i udførelsen af den konkrete opgave – det er ikke muligt at udføre opgaven med siden til eller stående bag ved borger○ Når der er stor risiko for dråbebåren smitte i forbindelse med den tætte kontakt	
Opgave	Anbefaling	Begrundelse
Toiletbesøg	Handsker Ved afføring, desuden plastforklæde	Tæt kontakt er kortvarig (< 15 min.) I situationen står medarbejder og borger ikke "ansigt-til ansigt"

⁴ SSI 2017: "Generelle infektionshygiejniske retningslinjer"

<https://hygiejne.ssi.dk/-/media/arkiv/subsites/infektionshygiejne/retningslinjer/nir/nir-generelle.pdf?la=da>

Bleskift	<p>Handsker</p> <p>Ved afføring, desuden plastforklæde</p>	<p>Tæt kontakt er kortvarig (< 15 min.)</p> <p>I situationen står medarbejder og borger ikke "ansigt-til ansigt"</p>
Skift af kateterpose	<p>Handsker</p> <p>Stil dig med siden til borger, mens du udfører handlingen</p>	<p>Tæt kontakt er kortvarig</p> <p>Proceduren kan udføres med siden til borger</p>
Sengebad	<p>Visir</p> <p>Handsker</p> <p>Plastforklæde</p>	<p>Længerevarende tæt kontakt</p> <p>Proceduren kræver verbal kommunikation</p> <p>"Ansigt-til-ansigt-kontakt" til både borger og kollega er længevarende</p>
Toilette, hvor hele proceduren kræver tæt kontakt/ fysisk støtte	<p>Visir</p> <p>Handsker</p> <p>Plastforklæde</p>	<p>Længerevarende, tæt kontakt</p> <p>Proceduren kræver verbal kommunikation</p>
Toilette, hvor proceduren primært kræver <i>verbal</i> guidning	<p>Handsker</p> <p>Stil dig med siden til borger eller bag borger</p>	<p>Længevarende, tæt kontakt er <u>ikke</u> nødvendig</p> <p>Verbal kommunikation kan ske <u>uden for</u> en radius af 2 m</p> <p>Enkeltstående handlinger, der kræver tæt kontakt, kan ske med siden til, eller stående bag ved borger, så "ansigt-til-ansigt-kontakt" undgås</p>
Øvre toilette ved håndvask	<p>Handsker</p> <p>Plastforklæde</p> <p>Stil dig med siden til eller bag borger, mens du udfører handlingen</p>	<p>Kortvarig, tæt kontakt</p> <p>Enkeltstående handlinger, der kræver tæt kontakt, kan ske med siden til, eller stående bag ved borger, så "ansigt-til-ansigt-kontakt" undgås</p>
Nedre toilette ved håndvask	<p>Handsker</p> <p>Plastforklæde</p> <p>Stil dig med siden til eller bag borger, mens du udfører handlingen</p>	<p>Kortvarig, tæt kontakt</p> <p>Enkeltstående handlinger, der kræver tæt kontakt, kan ske med siden til, eller stående bag ved borger, så "ansigt-til-ansigt-kontakt" undgås</p>

<p>Brusebad, der primært kræver let støtte til forflytning og lettere guidning ("lette borgere")</p>	<p>Handsker Plastforklæde</p> <p>Hold afstand, når det er muligt</p> <p>Stil dig med siden til eller bag borger, mens du udfører handlinger, der kræver tæt kontakt</p>	<p>Kortvarig, tæt kontakt Enkeltstående handlinger, der kræver tæt kontakt, kan ske med siden til, eller stående bag ved borger, så "ansigt-til-ansigt-kontakt" undgås</p>
<p>Brusebad, der kræver fysisk støtte og / eller guidning under hele proceduren ("tunge borgere")</p>	<p>Visir Handsker Plastforklæde</p>	<p>Længerevarende, tæt kontakt</p>
<p>Tandbørstning, der udelukkende kræver guidning</p>	<p>Handsker</p> <p>Stil dig bag borger og vejled via spejlet</p>	<p>Kortvarig, tæt kontakt "Ansigt-til-ansigt-kontakt" kan undgås, ved at medarbejder stiller sig bag borger og vejleder via spejl</p>
<p>Tandbørstning, der kræver, at plejepersonalet "fører" tandbørsten</p>	<p>Visir Handsker Plastforklæde</p>	<p>Proceduren kræver tæt "ansigt-til-ansigt-kontakt" og indebærer risiko for sprøjt</p>
<p>Hjælp til <u>indtagelse</u> af maden</p>	<p>Visir Handsker Plastforklæde</p>	<p>Længevarende, tæt kontakt med risiko for sprøjt i ansigt og på arbejdsdragt (<i>en meget stor del af de borgere, der får hjælp til at indtage maden, har synkebesvær</i>) "Ansigt-til-ansigt-kontakt" kan ikke altid undgås</p>
<p>Hjælp til forflytning ved drejetårn</p>	<p>Visir Handsker og plastforklæde afhængigt af situationen</p>	<p>"Ansigt-til-ansigt-kontakt" Det er ofte nødvendigt at instruere borger under proceduren</p>

Hjælp til forflytning ved Sara Stedy	Visir Handsker og plastforklæde afhængigt af situationen	"Ansigt-til-ansigt-kontakt" Det er ofte nødvendigt at instruere borger under proceduren
Hjælp til forflytning ved stålift	Visir Handsker og plastforklæde afhængigt af situationen	"Ansigt-til-ansigt-kontakt" Det er ofte nødvendigt at instruere borger under proceduren
Hjælp til forflytning ved hængelift	Visir Handsker og plastforklæde afhængigt af situationen	"Ansigt-til-ansigt-kontakt" Det er ofte nødvendigt at instruere borger under proceduren
Hjælp til lav forflytning	Visir Handsker og plastforklæde afhængigt af situationen	"Ansigt-til-ansigt-kontakt" Det er ofte nødvendigt at instruere borger under proceduren
Hjælp til borgere med mentale eller kognitive udfordringer, hvor det kan være <u>svært at forudsige</u> borgers handlinger og hvor tæt kontakt er nødvendig	Visir Værnemidler som vanligt, afhængigt af opgaven	Situationen kan potentielt indebære langvarig, tæt kontakt, "ansigt-til-ansigt-kontakt" og øget risiko for overførsel af dråbeberende smitte
Støtte til gangfunktionen < 15 min	Handsker og plastforklæde afhængigt af situationen. Kan være aktuelt, hvis støtten kræver, at hjælper har tæt kropskontakt til borger	Kortvarig, tæt kontakt Tæt kontakt foregår med siden til
Støtte til gangfunktionen > 15 min	Visir	Langvarig, tæt kontakt

	<p>Handsker og plastforklæde afhængigt af situationen.</p> <p>Kan være aktuelt, hvis støtten kræver, at hjælper har tæt kropskontakt til borger</p>	
Hjælp til kompressionsstrømper	<p>Handsker Plastforklæde</p> <p>Stil dig med siden til borger, mens du udfører handlingen</p>	Kortvarig, tæt kontakt "Ansigt-til-ansigt-kontakt" kan undgås, når proceduren udføres med siden til borger
Hjælp til kompressionsbehandling (bandager)	<p>Visir</p> <p>Handsker Plastforklæde</p>	Proceduren kan kræve længevarende, tæt kontakt I mange tilfælde kræver proceduren "ansigt-til-ansigt-kontakt"
Hjælp til skift af kateter eller top-kateter	<p>Handsker Plastforklæde</p> <p>Instruér så vidt muligt borger, inden selve anlæggelsen af kateter påbegyndes</p>	Den del af proceduren, der kræver tæt kontakt, er kortvarig Proceduren kræver ikke "ansigt-til-ansigt-kontakt"
Stomipleje < 15 min (uproblematisk stomier og skift af pose)	<p>Handsker Plastforklæde</p> <p>Stil dig med siden til og ryggen mod borgers ansigt</p>	Proceduren er kortvarig "Ansigt-til-ansigt-kontakt" kan undgås
Stomipleje > 15 min samt oplæring i stomipleje	<p>Visir</p> <p>Handsker Plastforklæde</p>	Langvarig, tæt kontakt Tale er nødvendig i en oplæringssituation
Sårpleje < 15 min	<p>Handsker Plastforklæde</p>	Proceduren er kortvarig "Ansigt-til-ansigt-kontakt" kan undgås

	Stil dig om muligt med siden til og ryggen mod borgers ansigt	
Sårpleje > 15 min samt sårpleje i ansigtsregion, hals og på bryst	Visir Handsker Plastforklæde	Langvarig, tæt kontakt. Ved sårpleje i ansigtsregionen kan tæt "ansigt-til-ansigt-kontakt" ikke undgås
Medicinadministration (tabletter, mixtur, brusetabletter og injektioner)	Ingen værnemidler, når fysisk kontakt kan undgås. Handsker ved fysisk kontakt Undgå så vidt muligt tæt kontakt til borger. Hvis tæt kontakt er nødvendig, så stil dig med siden til og undgå "ansigt-til-ansigt-kontakt"	Proceduren er kortvarig Kræver i mange tilfælde ikke tæt kontakt
Inhalationer – forstøver med risiko for stænk	Visir, <i>hvis selve inhalationen ikke kan udføres uden, at medarbejder er tæt på borger</i> Handsker	Risiko for dråbesmitte ved host og ved brug af aerosoler
Alm inhalationer (turbohaler, spacer mm)	Handsker	Kontakten er kortvarig og kræver ikke "ansigt-til-ansigt-kontakt"
Medicindispensering	Handsker	Proceduren kræver IKKE tæt kontakt
Medicindispensering (oplæring af borger)	Visir Handsker	Længerevarende tæt kontakt Samtale er nødvendigt under proceduren